

ПЕРИОДИЧЕСКО
СПИСАНИЕ

НА

ВЪЛГАРСКОТО КНИЖОВНО ДРУЖЕСТВО

ВЪ СОФИЯ

LXIX

(ГОДИШНИНА XX)

— 9—10. СВЕЗКА — 1908. —

ПЛОВДИВЪ
ПЕЧАТНИЦА НА ХР. Г. ДАНОВЪ
1908.

Материяли по флората на Битолската околност.

Отъ А. Димитровъ.

Градъ Битоля лежи въ политъ на пл. Пелистеръ въ западната частъ на Пелагонийската равнина и на брѣговетъ на малката рѣка Драгоръ. Пелистеръ прѣдставлява единъ грамаденъ планински купенъ (2532 м.), лежещъ между Пелагонийската равнина на изтокъ и Прѣспанската котловина на западъ. Въ геологическо отношение той се състои отъ кристалични камъни, между които прѣобладаватъ гранитъ, гнайсъ и сиенитъ. Пелагонийската равнина (дълга около 60 км. и широка 20 км.) е заградена на изтокъ отъ Пелистеръ, Баба пл. и Неречка пл., на сѣверъ отъ Крушовска пл. и Бабуна пл., на изтокъ отъ Селечка пл. и Нидже пл. и на югъ отъ низката Невѣска пл. По цѣлото ѝ продължение отъ сѣверъ къмъ югъ тече р. Черна, която събира водитъ си отъ планинитъ на областта Демиръ Хисаръ, а се втича отъ дѣсно на р. Вардаръ. Колкото за Прѣспанската котловина, тя лежи на западъ отъ Пелагонийската и е заградена на сѣверъ отъ Илинска пл. и Бигла пл., на западъ отъ Петрино пл. и Галичица пл., на изтокъ отъ Пелистеръ пл. и Баба пл. и на югъ отъ Суха гора и Горбецъ планина. Въ южната частъ на котловината лежи грамадното Прѣспанско езеро, а сѣверната прѣдставлява голѣма равнина, извѣстна подъ името Прѣспа.

Растенията, които по-долу излагамъ въ списъка, сж събирани главно въ околността на Битоля, именно по хълмоветъ Керимъ паша и Буковски гробища, по нивитъ и лозята около Сива вода, по нивитъ и ливадитъ около р. Драгоръ и желѣзната линия. Другъ важенъ пунктъ сж политъ и склоноветъ на план. Пелистеръ, и то около селата Кръстофоръ, Буково, Орѣхово, Смолево, Лахци, Брусникъ, Дихово, Нижополе, Търново-Магарево, Братиндолъ, Цапари, Кажани, Маловища, Сливница, Крани, Любойна и Наколецъ. Споменвамъ още р. Черна и с. Новаци въ полето подъ Битоля; гр. Прилѣпъ и с. Плетваръ

въ подножието на Бабуна пл.; Братучина пл., която прѣдставлява клонъ на Баба пл.; Прѣспанското езеро и пр.

Съ изучването на флората въ Битолско прѣзъ най-ново врѣме се е занимавалъ д-ръ Е. Форманекъ, който е пжтувалъ тука прѣзъ лѣтото на 1891 год. Както ще се види по-долу, прѣзъ врѣме на тая си обиколка той сполучилъ да намѣри много интересни растения, едни отъ които сж нови за Македония, а други даже и за науката. За голѣмо съжаление, обаче, трудътъ на този ученъ е непълненъ, тъй като наблюденията му се отнасятъ само за периода отъ 10 юли до края на августъ. Прѣзъ 1900—1904 год. съ флората на Битолската околностъ доста усърдно се е занимавалъ и Алекса Јовановић, който, благодарение на постоянното си живѣяне на мѣстото, е можалъ да прави наблюдения прѣзъ всички сезони на годината. При всичко това неговиятъ трудъ е така сжщо доста непълненъ, защото, както и самъ той признава, екскурзиитъ му сж били ограничени само въ най-близкиятъ околности на града и, освѣнъ това, сж били правени безъ особенъ систематиченъ редъ. Моитѣ изучвания на флората въ Битолската околностъ се отнасятъ къмъ периода 1902—1907 год. и сж резултатъ на учителствуването ми въ Битолската мъжка гимназия прѣзъ това врѣме. Справедливостта го иска да призная, че екскурзиитъ не съмъ могълъ да правя много далечъ отъ града, въпрѣки моето горешо желание, но съмъ гледалъ главно да ставатъ прѣзъ всички сезони на годината, както и да посѣщавамъ още и такива мѣста, които не сж били никакъ споходени отъ споменатитѣ автори. По този начинъ, азъ сполучихъ не само да разширя географическото разпространение на много отъ растенията, но и да констатирамъ такива видове, които не сж отбѣлѣзани отъ тѣхъ въ трудоветѣ имъ.

При изработването на тая статия азъ съмъ се ползувалъ отъ слѣднитѣ съчинения: *Flora Orientalis* отъ D-г E. Boissier; *Flora Bulgarica* и *Supplementum ad floram Bulgaricam* отъ D-г J. Velenovský; *Beitrag zur Flora von Serbien und Macedonien* (*Verhandlungen des naturforschenden Vereines in Brünn*, XXX Band, 1891) отъ D-г Ed. Formánek; Прилог флори Македоніе отъ Алекса Јовановић; Материяли по флората на Солунско (Мсб., кн. XI и XII) отъ А. Тошевъ; *Flore descriptive et illustrée de la France* отъ H. Coste; *Végétaux* отъ J. Groenland и пр.

Въ заключение за най-приятна длъжностъ считамъ да изкажа тука дълбоката си признателностъ на многоуважаемия д-ръ

1. Веленовски, директоръ на ботаническата градина и професоръ въ Прага, за дѣто провѣри и опрѣдѣли нѣкои видове, които за менъ бѣха съмнителни.

Dicotyledoneae Juss.

Ranunculaceae Juss.

Clematis L.

C. Vitallba L. Расте по плетищата около Битоля. Цвѣти прѣзъ юни.

Anemone L.

A. nemorosa L. Въ храсталацитѣ около Буковския манастиръ. Май.

A. blanda Schott. et Ku. Въ храсталацитѣ около Буковския манастиръ и по хълма Буковски гробища до Битоля. Априли.

Ficaria Huds.

F. verna Huds. По воднитѣ ниви и ливади около Битоля. Мартъ—май.

Ranunculus L.

R. psillostachys Grsb. По сухитѣ мѣста около Битоля. Априли—юни.

R. millefoliatus Vahl. По сухитѣ необработени мѣста около Битоля. Априли—юни.

R. velutinus Ten. По блатата и влажнитѣ мѣста около Битоля. Априли—май.

R. acris L. По ливадитѣ около р. Драгоръ подъ Битоля, въ околноститѣ на с. Наколецъ и покрай Прѣспанското езеро.

R. polyanthemus L. По ливадитѣ около Битоля и с. Буково. Май—юли.

R. repens L. По влажнитѣ мѣста и ямитѣ около Битоля. Май—септември.

R. arvensis L. По нивитѣ между житнитѣ растения около Битоля. Май—юли.

R. sardous Criz. По влажнитѣ мѣста и блатата около Битоля. Май—юни.

R. sceleratus L. По водитѣ и блатата близу до с. Наколецъ и по Прѣспанското езеро.

Batrachium Gray.

B. aquatile L. По застоялитѣ води около Битоля. Априли—юли.

Nigella L.

N. arvensis L. По нивитѣ между житнитѣ растения около Битоля. Юли.

Helleborus L.

H. odor WK. Въ подножието на план. Пелистеръ, около Буковския манастиръ. Мартъ—априли.

Delphinium L.

D. consolida L. По нивитѣ между житнитѣ растения около Битоля. Май—юни.

D. halteratum Sm. По хълма Буковски гробища до Битоля и по нивитѣ около с. Кръстофоръ. Юли.

Papaveraceae DC.**Papaver** L.

P. Rhoeas L. Между житнитѣ растения около Битоля. Май—юли.

P. dubium L. По зидоветѣ на лозята и нивитѣ около Битоля. Май—юни.

P. Arutum Ten. Покрай пѣтищата около Битоля. Май. За подр. опис. вж. Boiss., Fl. Or., I, p. 17.

P. somniferum L. var. *album* Elk. По пѣтищата между нивитѣ и лозята около Битоля. Май. За подр. опис. вж. Boiss., Fl. Or., I, p. 116.

Fumariaceae DC.**Corydalis** DC.

C. solida Sm. Въ храсталацитѣ около Буковската рѣка. Мартъ—май.

C. cava Schw. Въ храсталацитѣ около Буковския манастиръ и по хълма Буковски гробища до Битоля. Априли—май.

Fumaria L.

F. officinalis L. По обработенитѣ мѣста около Битоля. Априли—августъ.

Cruciferae Juss.

Turritis L.

T. glabra L. По пѣсчливитѣ мѣста около Битоля. Мартъ — юли.

Arabis L.

A. Thaliana L. По пѣсчливитѣ мѣста около Битоля. Май — юли.

Nasturtium, R. Br.

N. officinale R. Br. По ямитѣ и блатиститѣ мѣста около Битоля. Май—септември.

N. proliferum Heuff. По блатиститѣ мѣста и водитѣ около Битоля. Май.

N. silvestre R. Br. Въ околноститѣ на Битоля, при р. Черна въ полето и по Братучина планина. Май—септември.

N. thracicum Grsb. Около с. Братиндолъ.

N. pyrenaicum R. Br. По влажнитѣ и пѣсчливи мѣста около Битоля. Май—юли.

Cardamine L.

C. asarifolia L. По влажнитѣ и сѣчести мѣста около р. Драгоръ подъ Битоля. Май—юни.

C. pratensis L. По влажнитѣ ливади около Битоля. Априли—юни.

C. hirsuta L. Покрай потоцитѣ около Битоля. Априли.

C. silvatica Link. По междитѣ и влажнитѣ мѣста около Битоля. Априли.

Erisimum L.

E. canescens Roth. Между лозята около Битоля. Май—юни.

E. cuspidatum M.B. Покрай зидовѣтъ на лозята около Сива вода и по хѣлма Керимъ паша до Битоля. Май—юни.

E. cuspidatum M. B. var *Macedonicum* Eoim. Новъ вариететъ за науката. Расте въ околноститѣ на Битоля и селата Смолево, Буково, Любойна и Сливница. Другадѣ въ Македония се намира при прохода Демиръ Капия. Вж. Form., Beitr. z. Fl. v. Serb. II. Mac., p. 74.

Sisymbrium L.

S. Sophia L. По пѣсчливитѣ мѣста около Битоля и селата Новаца и Цапари. Май—септември.

S. Columnae Jacq. Въ околноститѣ на Битоля и селата Новаца и Любойна.

S. rannonicum Jacq. По хълма Керимъ паша и по междитѣ на лозята около Битоля. Май—юни.

S. Alliaria Scop. По лозята около Битоля. Май—септември.

Sinapis L.

S. nigra L. Покрай пжтищата и необраб. мѣста около Битоля. Юни—септември.

S. arvensis L. Покрай пжтищата и междитѣ около Битоля. Май—септември.

Berteroa D.C.

B. incana D.C. По пѣсчливитѣ и сухи мѣста около Битоля и селата Цапари, Маловища, Наколецъ и Крани. Юни—септември.

Erophila DC.

E. majuscula Jord. По хълма Керимъ паша и покрай пжтищата около Битоля. Априли.

E. praecox Jord. Сжщо по хълма Керимъ паша и покрай пжтищата около Битоля. Мартъ—априли.

Allysum L.

A. tortuosum WK. Расте въ околноститѣ на с. Плетваръ.

A. minutum Schlecht. Покрай Буковската рѣка. Мартъ—юни.

Thlaspi L.

T. arvense L. По хълма Керимъ паша и по междитѣ на лозята около Битоля. Май—септември.

T. alliaceum L. По нивитѣ и лозята около Битоля. Априли—май.

Lepidium L.

L. campestre R. Br. По нивитѣ, покрай пжтищата и по необр. мѣста около Битоля. Май—юни.

L. Draba L. По нивитѣ и покрай пжтищата около Битоля. Май—юни.

L. latifolium L. Въ околноститѣ на Битоля, на селата Смолево, Буково и Любийно и покрай Прѣспанското езеро.

L. graminifolium L. Въ околноститѣ на Битоля и с. Наколецъ.

Bunias R. Br.

B. Erucago L. По южната страна на хълма Керимъ паша до Битоля. Май—юни.

Hutschinsia R. Br.

H. petraea R. Br. По хълма Керимъ паша и по лозята около Битоля. Априли май.

Capsella Mch.

C. bursa pastoris Mch. По сухитѣ мѣста всѣкждѣ около Битоля. Цѣвти цѣло лѣто.

Isatis L.

I. tinctoria L. Расте въ околноститѣ на Прилѣпъ и село Сливница.

Resedaceae DC.**Reseda L.**

R. luteola L. Въ околноститѣ на Битоля и селата Цалари и Кажани.

Cistineae DC.**Helianthemum G.**

H. vulgare Gaertn. b) *discolor* Boiss. Расте по планината Пелистеръ на височина 1800 м.

Violariae DC.**Viola L.**

V. odorata L. Въ храсталацитѣ около Буковската рѣка. Мартъ—май.

V. alba Bess. По трѣвиститѣ мѣста около Буковската рѣка. Априли—май.

V. Olympica Boiss. Въ боровитѣ лѣсове по пл. Пелистеръ. Юли. За подр. опис. вж. Boiss., El. Gr., I, 464.

V. velutina Form. Новъ видъ за науката. По трѣвиститѣ безводни мѣста на пл. Пелистеръ и Братучена планина. За подробно опис. вж. Form., Beitr. z. Fl. v. Serb. u. Mac. p. 75.

V. velutina Form, var. *elata* Form. Новъ вариететъ за науката. Расте сѣщо по пл. Пелистеръ и Братучина планина. За подр. вж. Form., Beitr. z. Fl. v. Serb. u. Mac., p. 75.

V. Orphanidis Boiss. По план. Пелистеръ и Братучина планина.

V. tricolor L. По обработенитѣ ниви и лѣсчливитѣ мѣста въ полето подъ Битоля. Априли—септември.

Polygaleae Juss.**Polygala L.**

P. major Jacq. По трѣвиститѣ и сухи мѣста около Битоля.

P. comosa Schk. По планината Пелистеръ, надъ Кръстофорския манастиръ. Май—юни.

Silenaceae Lndl.**Agrostemma** L.

A. Githago L. Между житнитѣ растения около Битоля. Май—юни.

Lychnis L.

L. fros cuculi L. По ливадитѣ около Битоля и около село Крани. Юни—юли.

L. coconaria L. По план. Пелистеръ на височина до 1500 м., по Братучина планина и около с. Брусникъ.

Melandrium Roehl.

M. pratense Roehl. По хълма Буковски гробища до Битоля и около с. Дихово. Май—юни.

Cucubalus G.

C. bacciferus L. Около Битоля и селата Кръстофоръ, Дихово, Любойна и Крани. Юли—септември.

Silene L.

S. subconica Friv. По сухитѣ и пѣсьчливи мѣста около Битоля. Май—юни.

S. noctiflora L. По междитѣ на лозята и нивитѣ около Битоля. Юни—юли.

S. trinervia S.M. Около Битоля и селата Смолево, Буково, Лахци, Брусникъ, Братиндолъ, Любойна и Крани.

S. Roemerii Friv. По пл. Пелистеръ, Братучина планина, хълма Керимъ паша до Битоля и около селата Смолево, Буково и Брусникъ. Юли—августъ. За подр. опис. вж. Vel., Fl. Bulg., p. 60.

S. inflata Sm. По необработенитѣ мѣста около Битоля и по пл. Пелистеръ на височина до 1800 м. Май—юли.

S. italica Pers. По лозята около Битоля. Юни—юли.

S. paradoxa L. Около селата Лахци, Брусникъ, Братучино, Любойна.

S. Kitaibellii Vis. Расте по планината Пелистеръ.

S. conica L. Около с. Братучино.

Saponaria L.

S. officinalis L. По необработенитѣ мѣста около Битоля. Юни—юли.

Vaccaria Mch.

V. parviflora Mch. По ливадитѣ около р. Драгоръ подъ Битоля. Юни—юли.

Tunica Scr.

T. illyrica Boiss. Около селата Плетваръ, Любойна, Крани и Сливница.

Dianthus L.

D. deltoides L. По Пелистеръ и Братучина планина.

D. corymbosus Sibth. et. Boiss. По сухитѣ мѣста на хълма Керимъ паша до Битоля. Май—юни. За подр. опис. вж. Boiss., Fl. Or., p. 508.

D. tenuiflorus Grsb. По хълма Керимъ паша до Битоля. Май—юни.

D. pinifolius Sibth. По хълма Керимъ паша до Битоля и около с. Кръстофоръ. Юли. За подр. опис. вж. Vel., Fl. Bulg., p. 78.

D. cruentus Grsb. Расте по планината Пелистеръ.

D. moesiacus Vis. et. Panč. По план. Пелистеръ, около с. Орѣхово. Юни—юли.

D. obcordatus Reut. et. Wargot. Въ подножието на пл. Пелистеръ, подъ с. Лахци. Юни. За подр. опис. вж. Boiss., Fl. Or. I, p. 517.

D. lilacinus Boiss. et Heldr. Около Битоля и селата Брусникъ и Сливница.

D. parnassicus Boiss. et Heldr. Около селата Смолево, Буково, Кръстофоръ, Братиндолъ, Кажани, Маловища и Сливница.

D. haematocalyx Boiss. et Heldr. Расте при с. Плетворъ.

Kohlrauschia Kth.

K. prolifera Rehb. Па оградитѣ около р. Драгоръ подъ Битоля.

Alsineae DC.**Malachium Fr.**

M. aquaticum Fr. По воднитѣ ливади около р. Драгоръ и около с. Кажани. Юни—октомври.

Cerastium L.

C. rectum Friv. По пл. Пелистеръ до Битоля и по Братучина планина. За подр. опис. вж. Vel., Fl. Bulg. p. 84.

C. brachypetalum Dsp. По пл. Пелистеръ, надъ с. Магарево. Юни—юли.

C. glutinosum Fries. Расте по планината Пелистеръ.

C. semidecandrum L. Около Битоля и по Братучина планина.
Май—юни.

C. triviale Lnk. Около селата Любойна, Крани и Сливница.

C. moessiacum Friv. Расте по Братучина планина.

C. arvense L. По каменистите и пѣсчливи мѣста около Битоля. Май—юли.

C. strictum L. Расте по Братучина планина.

Stellaria L.

S. media Cug. По ямитѣ, влажнитѣ ливади и покрай стѣнитѣ около Битоля. Цѣвти цѣло лѣто.

S. graminea L. По ливадитѣ около Буковския манастиръ.
Май—юни.

S. uliginosa Murr. Расте по планината Пелистеръ.

Holosteum L.

H. umbellatum L. Покрай пжтищата, по ливадитѣ и трѣвиститѣ мѣста около Битоля. Мартъ—май.

Arenaria L.

A. serpyllifolia L. Расте по Братучина планина.

A. biflora L. Сжщото мѣсто.

Alsine Winkl.

A. verna Bartl. Расте по пл. Пелистеръ на височина 1800 м.

A. rostrata Koch. По планината Пелистеръ.

A. glomerata Fenzl. При с. Плетваръ.

Sagina Fcl.

S. Linnaei Presl. По алпийскитѣ части на план. Пелистеръ и по Братучина планина.

Spergularia P.

S. rubra Pers. По пѣсчливитѣ ливади около р. Драгоръ подъ Битоля, при селата Дихово и Наколецъ и по Прѣспанското езеро. Май—августъ.

S. rubra Pers. b) *alpina* Form. Ново видоизмѣнение за науката. Расте по Братучина планина. За подр. вж. Form., Beitr. z. Fl. v. Serb. u. Mac., p. 77.

Lineae DC.**Linum L.**

L. angustifolium Huds. Расте надъ Битоля и около селата Плетваръ, Смолево и Кръстофоръ.

Malvaceae Br.**Althaea L.**

A. cannabina L. Расте при с. Плетваръ.

A. officinalis L. Около Битоля, Кръстофоръ, Новаци, Лахци и Дихово. Юни—септември.

A. pallida WK. Покрай Буковската рѣка, около Сива вода до Битоля и при с. Плетваръ. Юли—септември.

Malva L.

M. silvestris L. По нивитѣ, оградитѣ и покрай пѣтищата около Битоля. Юни—септември.

Hypericineae DC.**Hypericum L.**

H. olympicum L. По пл. Пелистеръ около Кръстофорския манастиръ, по хѣлма Керимъ паша до Битоля и при селата Смолево, Буково, Кръстофоръ, Дихово, Любойна, Крани и Сливница. За подр. опис. вж. Boiss., Fl. Or., I, p. 790.

H. perforatum L. По сухитѣ и необработени мѣста около Битоля. Май—юли.

H. tetrapterum Fr. Расте около Битоля и с. Цапари.

H. atomarium Boiss. По Братучина планина.

H. veronense Schrad. Около Битоля и с. Плетваръ, по план, Пелистеръ и при селата Любойна и Крани.

H. rumelicum Boiss. По южната страна на хѣлма Буковски гробища до Битоля. Май—юли. Вж. Vel., Fl. Bulg., p. 108.

H. barbatum Jacq. *H. Macedonicum* Boiss. Расте по планината Пелистеръ.

Acerineae DC.**Acer L.**

A. tataricum L. По междитѣ на лозята и нивитѣ около Битоля. Май.

A. campestre L. Расте при с. Буково.

A. monspessulanum L. По план. Пелистеръ, около Буковския манастиръ. Май.

Geraniaceae DC.

Geranium L.

G. macrorrhizum L. По план. Пелистеръ надъ с. Магарево и по Братучина планина. Май.

G. silvaticum L. Расте по планината Пелистеръ.

G. asphodeloides Willd. Между лѣсовѣтъ на план. Пелистеръ, надъ с. Магарево и Кръстофорския манастиръ. Априли—юли.

G. phaeum L. По план. Пелистеръ, около Буковския манастиръ. Май—юни.

G. Subcaulescen L'her. По скалистѣ алпийски части на пл. Пелистеръ и Братучина планина.

G. pyrenaicum L. Расте по план. Пелистеръ на височина до 1600 метра.

G. molle L. Покрай пѣтищата, по нивитѣ и развалинитѣ около Битоля. Априли—септември.

G. Robertianum L. По оградитѣ, зидовѣтъ и пѣсъчливитѣ мѣста около р. Драгоръ подъ Битоля. Априли—септември.

G. lucidum L. По оградитѣ и зидовѣтъ около Сива вода до Битоля. Априли—май.

Erodium L' Her.

E. ciconium L. Покрай пѣтищата и по междитѣ около Сива вода до Битоля. Априли—май.

E. cicutarium L'Her. По пѣсъчливото корито на Буковската рѣка и покрай пѣтищата около Битоля. Мартъ—май.

E. absinthoides Willd. Расте при с. Плетваръ.

Zygophylleae Br.

Tribulus L.

T. terrestris L. По пѣсъчливитѣ мѣста около Битоля. Май—септември.

Rutaceae Juss.

Haplophyllum Juss.

H. Biebersteinii Spach. Расте по планината Пелистеръ.

Papilionaceae L.

Genista L.

G. inermis Koch. По план. Пелистеръ, надъ с. Магарево.
Юни—юли.

G. sagittalis L. По междитѣ на ливадитѣ около р. Драгоръ
подъ Битоля. Май—юли.

Cytisus L.

C. nigricans L. Расте надъ Битоля и с. Брусникъ.

C. hirsutus L. По план. Пелистеръ, покрай Буковската рѣка.
Априли—май.

Ononis L.

O. procurrens Wallr. По план. Пелистеръ между бороветѣ
лъсове. Юни—юли.

O. sptnosa L. По необработенитѣ мѣста около Битоля.
Май—юни.

Medicago L.

M. falcata L. Покрай пѣтищата ококо Битоля, по нивитѣ
около с. Буково и по Братучина планина. Май—юни.

M. minima Lam. По южната страна на хѣлма Буковски
гробница до Битоля. Априли—юни.

M. maculata W. По ливадитѣ около Битоля. Май—юни.

M. lupulina L. По междитѣ на нивитѣ около р. Драгоръ
подъ Битоля. Май—октомври.

Trigonella L.

T. coerulea Ser. По ливадитѣ около р. Драгоръ цодъ Би-
толя. Юни.

Melilotus Juss.

M. officinalis Dsr. По обработенитѣ и необработени мѣста
около Битоля. Маи—септември.

M. altissima Thuill. Расте по планината Братучина.

M. alba Dsr. По воднитѣ мѣста всѣкждѣ около Битоля.
Юни—септември.

Trifolium L.

T. alpestre L. По план. Пелистеръ на височина до 1600 м.
и по Братучина планина.

T. Medium L. По ливадитѣ на план. Пелистеръ, около Бу-
ковския манастиръ. Май—юни.

T. pratense L. По ливадитѣ около Битоля, Юли—септември.

T. ochroleucum L. Расте по Пелистеръ и Братучина планина.

T. hirtum All. По план. Пелистеръ надъ с. Кръстофоръ и по междитъ около р. Драгоръ подъ Битоля. Май—юни.

T. Cherleri L. Расте около с. Кръстофоръ.

T. arvense L. Около Битоля, Смолево, Лахци, Брусникъ, Любойна, Братучина, Крани, Сливница, по Прѣспанското езеро и по план. Пелистеръ на височина до 1600 м.

T. purpureum Lois. Около с. Лахци и по ливадитъ около р. Драгоръ подъ Битоля. Май—юли.

T. scabrum L. По ливадитъ около р. Драгоръ подъ Битоля. Май—юли.

T. tenifolium Ten. Расте около Битоля и селата Смолево и Буково.

T. fragiferum L. При с. Новаци и р. Черна въ полето подъ Битоля.

T. multistriatum Koch. По хълма Керимъ паша до Битоля и при с. Новаци и р. Черна въ полето. Май—юни.

T. subterraneum L. По хълма Керимъ паша до Битоля и по план. Пелистеръ, надъ с. Магарево. Априли—юли.

T. Meneghianum Clem. По ливадитъ около Битоля. Май—юли.

T. repens L. По ливадитъ около Битоля и при селата Дихово и Цапари. Май—октомври.

T. aureum Poll. По стрънищата всѣкждѣ около Битоля. Май—юли.

Dorycnium Scr.

D. intermedium Led. По хълма Керимъ паша до Битоля. Юни.

Lotus L.

L. angustissimus L. По хълма Буковски гробища до Битоля. Май—юли.

L. corniculatus L. По ливадитъ и нивитъ около Битоля и по Братучина планина. Май—септември.

L. corniculatus L. *var ciliatus* Koch. Расте по план. Пелистеръ на височина до 2000 м.

L. uliginosus Schk. По блатата и влажнитъ ливади около Битоля. Юни—септември.

Coronilla L.

C. varia L. По междитъ и трѣвиститъ мѣста около Битоля. Май—августъ.

Colutea L.

C. arborescens L. Расте надъ Битоля и селата Любойна и Крани.

Galega L.

G. officinalis L. По траповетъ и водитъ около Битоля Юни—августъ.

Glycyrrhiza L.

G. echinata L. Около с. Новаци и р. Черна въ полето подъ Битоля.

Astragalus L.

A. glycyphyloides Ster. По план. Пелистеръ, надъ Кръстофорския манастиръ. Цвѣти прѣзъ юни.

A. chlorocarpus Grsb. Расте около Битоля.

A. sericophyllus Grsb. Около с. Плетваръ.

Onobrychis All.

O. alba Wk. Расте около с. Маловища, по сѣвернитъ склонове на план. Пелистеръ.

Lathyrus L.

L. Aphaca L. По безводнитъ и сухи мѣста около Битоля. Май—юни.

L. tuberosus L. По ливадитъ около р. Драгоръ подъ Битоля. Юли.

L. Cicera L. По трѣвиститъ мѣста около Битоля. Май—юни.

L. hirsutus L. По ливадитъ около р. Драгоръ подъ Битоля. Май—юни.

L. Sphaericus Retz. Между житнитъ растения около р. Драгоръ подъ Битоля. Май—юли.

Vicia L.

V. pannonica Icq. Около Битоля и с. Маловища. Май.

V. melanops Sibth. et Sm. По нивитъ между житнитъ растения около р. Драгоръ подъ Битоля. Май—юни.

V. striata M. B. По трѣвиститъ мѣста около Битоля. Май.

V. lutea L. По нивитъ между житнитъ растения около р. Драгоръ подъ Битоля. Май—юли.

V. peregrina L. По южната страна на хѣлма Буковски гробища до Битоля. Май—юни.

V. grandiflora Scr. По житнитъ растения около Битоля. Май—юни.

V. angustifolia Rth. По сухитѣ мѣста около Сива вода до Битоля. Май—юли.

V. macrocarpa Bert. По трѣвиститѣ мѣста около Битоля. Юни—юли. За подр. опис. вж Vel., Fl. Bulg., p. 161.

V. lathyroides L. По хълма Керимъ паша до Битоля. Априли.

V. tenuifolia Rth. По хълма Керимъ паша до Битоля. Май—юни.

V. varia Host. Около Битоля, с. Смилево и по Братучина планина.

V. villosa Rth. Около хълма Буковски гробища до Битоля. Май.

Ervum L.

E. hirsutus L. По хълма Керимъ паша до Битоля. Май—юни.

Rosaceae Juss.

Prunus L.

P. spinosa L. Расте около Битоля и с. Братиндолъ.

P. institia L. Около Битоля и с. Цапари.

Pyrus L.

P. amygdaliformis Vill. Около селата Любойна, Наколецъ, Крани и Сливница.

P. sp.? Около с. Маловища, въ сѣвернитѣ склонове на пл. Пелистеръ.

Crataegus L.

C. flabellata Hldr. Около селата Любойна, Крани, Сливница и Маловища.

Rubus L.

R. idaeus L. Расте по планината Пелистеръ на височина 1800 метра.

R. discolor Whe. et Nees. Около Битоля.

R. tomentosus Borkh. Покрай пѣтищата около Битоля и по Братучина планина.

Fragaria L.

F. collina Ehr. По трѣвиститѣ мѣста около Буковската рѣка Априли—май.

F. vesca L. Расте по планината Пелистеръ. Май—юни.

Potentilla L.

P. supina L. Расте около с. Наколецъ и по Прѣспанското езеро.

P. obsura Lehm. По Оградитѣ на лозята около Сива вода до Битоля. Май.

P. pillosa Wlld. По хълма Керимъ паша до Битоля. Май—юни.

P. pedata Nestl. По план. Пелистеръ около Буковския манастиръ и по хълма Керимъ паша до Битоля. Май—юни.

P. laeta Reich. При манастира надъ с. Сливница, около Смолево и Брусникъ.

P. canescens Bess. По южната страна на хълма Буковски гробища до Битоля. Май.

P. recta L. Покрай желѣзната линия подъ Битоля. Юни—юли.

P. argentea L. По хълма Керимъ паша до Битоля. Юни—юли.

P. reptans L. По ливадитѣ и покрай пжтищата около Битоля. Юни—октомври.

P. chrysocraspeda Lehm. По план. Пелистеръ и Братучина планина на височина до 2000 м.

P. micrantha Ramond. По трѣвиститѣ мѣста около Буковската рѣка. Мартъ—априли,

Geum L.

G. urbanum L. По планината Пелистеръ, около Кисела вода. Май—септември.

G. montanum L. Расте по Пелистеръ и Братучина планина.

G. coccineum Sibth. et Sm. Сжщо по Пелистеръ и Братучина планина.

G. Macedonicum Form. Новъ видъ за науката. Расте по склоноветѣ на Пелистеръ, близо до с. Нижополе.

Rosa L.

R. Graveti (Crep.) Расте около с. Любойна. За подр. опис. вж. Form., Beirtr. z. Fl. v. Serb. и Mac., p. 82—83.

R. canina L. var. *nifens* Desv. Расте около с. Буково.

R. dumalis Bechst. var. *glaucofolia* Opiz. При с. Лахци.

R. dumalis Bechst. var. *rubens* Rip. Около Битоля.

R. Podolica Tratt. При с. Брусникъ. За подр. описан. вж. Form., Beirtr. z. Fl. v. Serb. и Mac., p. 84—85.

R. urbica Lem. var. *decalvata* Crep. Около Битоля.

R. urbica Lem. var. *sparsipila* Wiesb. Сжщо около Битоля. За подр. описание вж. Form., Beirtr. z. Serb. и Mac. p. 86.

R. uncinella Bess. При с. Брагиндолъ.

R. dumentorum Th. var. *peropaca* H. Около с. Любойна.

R. solstitialis Bess. var. *Brusnikensis* Kell. et Form. Новъ вариететъ за науката. Расте при с. Брусникъ, на името на което е наречено.

R. tomentilla L. var. *Monastirensis* Kell. et Form. Новъ вариететъ. При манастира надъ с. Сливница.

R. micrantha Sm. var. *leucopetalae* Borb. При с. Кръстофоръ.

R. micrantha Sm. var. *polyacantha* Borb. Около с. Буково.

R. arvensis Huds. По планин. Пелистеръ, надъ Кръстофорския манастиръ. Юли.

R. Gallica L. Покрай пштитата и по междитѣ около с. Кръстофоръ.

R. Fournacii Des. По междитѣ на нивитѣ около с. Буково. Май—юни.

Agrimonia L.

A. Eupatoria L. По склоноветѣ на пл. Пелистеръ, надъ с. Магарево и около с. Кръстофорския манастиръ. Май—септември.

Alchemilla Scop.

A. vulgaris L. По планината Пелистеръ, надъ с. Магарево. Май—юли.

A. vulgaris L. a) *genuina* Boiss. По алпийскитѣ части на пл. Пелистеръ.

A. vulgaris L. b) *pilosa* Neil. Расте по Братучина планина.

Poterium L.

P. Sanguisorba L. По пѣсчливитѣ мѣста около Буковската рѣка, по хѣлма Керимъ-паша и по южната страна на хѣлма Буковски гробища до Битоля. Май—юни.

Spiraeaceae DC

Spiraea L.

S. Filipendula L. По ливадитѣ около с. Буково. Май.

Onograriae Juss.

Epilobium L.

Epilobium L. Покрай водитѣ около Битоля, Кажани, Мало-вища. Юни—септември.

E. parviflorum Schreb. Около селата Николецъ и Крани.

E. adnatum Grsb. Расте около Битоля.

E. lanceolatum Seb. et Maur. По план. Пелистеръ, около Буковския манастиръ. Юни—септември.

E. origanifolium Lam. Надъ Битоля по план. Пелистеръ на височина до 1800 м.

Circaea L.

C. lutetiana L. Покрай рѣката при с. Кръстофоръ. Юни—септември.

Trapa L.

T. natans L. По водитѣ около с. Наколець и по Прѣспанското езеро.

Haloragaceae Br.

Myriophyllum L.

M. spicatum L. Расте по Прѣспанското езеро.

Cucurbitaceae Juss.

Bryonia L.

B. alba L. Расте около Битоля и с. Кажани въ сѣвернитѣ поли на пл. Пелистеръ.

Lythraeae Juss.

Lythrum L.

L. salicaria L. Покрай водитѣ и по влажнитѣ мѣста около Битоля. Юни—септември.

L. virgatum L. По ливадитѣ около р. Драгоръ подъ Битоля. Юли—августъ.

Peplis L.

P. Portula L. Расте по Прѣспанското езеро.

Portulacaceae DC.

Portulaca L.

P. oleracea Lamk. Расте по Прѣспанското езеро.

Paronichiae St. Hil.

Paronichia Juss.

P. capitata Lamk. Расте около с. Плетваръ.

Herniaria L.

H. glabra L. Около Буковската рѣка и покрай желѣзната линия подъ Битоля. Май—юни.

H. incana Lam. По план. Пелистеръ около Буково, Смолево, Кръстофоръ.

H. Parnassica Heldr. et Sart. По алпийскитѣ части на планината Пелистеръ на височина до 1600—2000 м.

Scleranthaeae LK.**Scleranthus L.**

S. perennis L. По голитѣ склонове на планината Пелистеръ, надъ с. Буково.

S. perennis L. b) *confertiflorus* Boiss. Около селата Брусникъ и Кажани и по Братучина планина на височина 1000—2000 м.

S. verticillatus Tausch. Въ подножието на план. Пелистеръ.

Sedum L.

S. maximum Sut. Расте надъ Битоля.

S. anopetalum DC. По планината Пелистеръ, надъ с. Магарево. Юни—юли.

S. Ceraea L. По планината Пелистеръ, надъ с. Магарево. Юни—юли.

S. glaucum WK. По коритото на буковската рѣка. Юни.

S. annuum L. По планинитѣ Пелистеръ и Братучина.

S. Grisebachii Hdr. Расте по планината Пеластеръ.

S. amplexicaule DC. По хълма Керимъ-паша до Битоля. Юни.

Saxifragaceae DC.**Saxifraga L.**

S. bulbifera L. По склоновѣтъ на план. Пелистеръ, около Кисела вода. Май—юни.

S. stellaris L. По пл. Пелистеръ на височина 1000—2000 м.

Umbeliferae Juss.**Laserpitium L.**

L. latifolium L. По междитѣ на нивитѣ около р. Драгоръ подъ Битоля. Юли—августъ.

Orlaya Hffm.

O. grandiflora Hffm. Около Битоля и селата Лахци, Брусникъ и Дихово. Юни.

O. grandiflora Hffm. var. *Daucorlaya* Murbeck. Расте въ околноститѣ на с. Смолево.

O. platycarpus L. Около Сива вода до Битоля.

Daucus L.

D. carota L. Покрай пѣтищата и по междинитѣ около р. Драгоръ подѣ Битоля. Юни—октомври.

Turgenia Hffm.

T. latifolia Hffm. По междитѣ около р. Драгоръ подѣ Битоля. Май—августъ.

Caucalis Hffm.

C. daucooides L. По сухитѣ обработени ниви около р. Драгоръ подѣ Битоля. Май—августъ.

Torilis G.

T. Anthriscus Gm. По хълмоветѣ Керимъ-паша и Буковски гробища до Битоля. Юни—августъ.

T. microcarpa Bess. Около Битоля, Смолево, Буково, Лахци и Брусникъ.

T. helvetica Gmel. По южната страна на хълма Буковски гробища до Битоля. Май—септември.

Angelica L.

A. silvestris L. Расте въ околноститѣ на Битоля.

Peucedanum L.

P. aegopodioides Vandas. Въ околноститѣ на Битоля.

Pastinaca L.

P. opaca Ehr. Покрай пѣтищата около гората подѣ Битоля.

Tordylium L.

T. maximum L. По хълма Керимъ-паша до Битоля. Юни—августъ.

Seseli L.

S. oligophyllum Grsb. По планината Пелистеръ надѣ с. Магарево и Нижополе и по Братучина планина.

S. coloratum Ehr. По хълма Буковски гробища до Битоля. Юни.

Oenanthe L.

Oe. media Grsb. Расте при с. Братиндолъ.

Oe. silaefolia Fuss. По ливадитѣ около Битоля и с. Буково.

Oe. Phelandrium Lam. Около с. Наколецъ и по Прѣспанското езеро.

Choerophyllum L.

Ch. aromaticum L. По пл. Пелистеръ на височина до 1600 м.

Carum L.

B. graecum Boiss. et Hlrd. По алпийскитѣ части на Пелистеръ и Братучина планина.

Vupleurum L.

B. Commutatum Boiss. По хълма Буковски гробища до Битоля. Юни.

B. Gerardi Sm. Въ околноститѣ на Битоля, Лахци, Брусникъ и Дихово.

B. apiculatum Friv. Въ околноститѣ на Битоля, Плетваръ, Смолево, Буково и Кръстофоръ.

Conium L.

C. maculatum L. Покрай пѣтищата и по междитѣ всѣкждѣ около Битоля. Юни—августъ.

Eryngium L.

E. amethystinum L. Расте при манастира надъ с. Сливница.

Corneae DC.**Cornus L.**

S. sanguinea L. Покрай пѣтищата около Сива вода до Битоля. Май—юни.

Caprifoliaceae Rich.**Sambucus L.**

S. nigra L. Расте по градинитѣ подъ Битоля. Май.

S. Ebulus L. По необработенитѣ мѣста около Битоля. Май—юли.

Lonicera L.

L. Caprifolium L. Между храсталацитѣ по лозята и нивитѣ около Битоля. Май—юни.

Rubiaceae Juss.**Galium L.**

G. Heuffelii Borb. Въ околноститѣ на селата Брусникъ и Кръстофоръ.

G. Mollugo L. По лозята около Сива вода до Битоля. Май—юли,

G. erectum Huds. По пл. Пелистеръ и Братучина планина.

G. palustre L. По влажнитѣ ливади около Битоля. Юни—августъ.

G. asperulaeflorum Borb. Расте около с. Буково въ политѣ на пл. Пелистеръ.

G. verum L. Между лозята и нивитѣ около Сива вода до Битоля. Юни—септември.

G. Cruciata Scop. При с. Кръстофоръ въ политѣ на планината Пелистеръ и по Братучина планина.

G. vernum L. Покрай пжтищата и по междитѣ ололо Битоля. Юни—августъ.

G. pedemontanum All. По планината Пелистеръ на височина до 2000 м. по Братучина планина и по хълма Керимъ-паша до Битоля. Май—юни.

Asperula L.

A. cynanchica L. По хълма Керимъ-паша до Битоля. Юни—юли.

A. longiflora W. Kit. Расте въ околноститѣ на с. Брусникъ.

A. longiflora W. Kit, var. *majoriflora* Borb. По Пелистеръ и Братучина планина.

A. longiflora W. Kit. var. *liantha* Kern. Около селата Плетваръ и Буково.

Crucianella L.

C. oxyloba Jka. По планината Пелистеръ, около Кръстофорския манастиръ. Юни—септември.

Sherardia L.

S. arvensis L. По хълма Керимъ паша до Битоля и около с. Кръстофоръ. Априли—септември.

Valerianeae DC.**Valerianella Hall.**

V. olitoria Poll. Покрай пжтищата, по междитѣ и по трѣвиститѣ мѣста около Битоля. Априли—юни.

V. Turgida Betck. Покрай пжтищата и по междитѣ около Битоля. Априли.

V. membranacea Lois. По южната страна на хълма Буковски гробища до Битоля. Май.

Dipsaceae DC.

Scabiosa L.

S. orchroleuca L. Покрай пжтищата и по сухитѣ мѣста около Битоля. Юни.

S. ochroleuca L. b) *Webbiana* Boiss. Расте по планината Пелистеръ.

S. triniaefolia Friv. Въ околноститѣ на с. Плетваръ и по хълма Керимъ-паша до Битоля. Юни.

S. ucranica L. По хълма Керимъ-паша до Битоля, въ околноститѣ на селата Смолево, Кръстофоръ, Братиндолъ, Цапари, Маловища, Любойна и по Прѣспанското езеро.

Dipsasus L.

D. silvestris Mill. Расте около с. Новаци въ полето подъ Битоля.

D. laciniatus L. Въ околноститѣ на Битоля, Новаци, Кажани, Наколець и Крани.

Cephalaria Schrad.

C. transilvanica Schrad. Около Битоля и селата Лахци и Брусникъ.

C. graeca R. S. По хълма Буковски гробища до Битоля и въ околноститѣ на селата Смолево, Буково и Лахци.

Knautia Scult.

K. arvensis L. Покрай пжтищата и междитѣ около Битоля. Май—юли.

K. macedonica Grsb. Около Битоля, Прилѣпъ, Буково, Кръстофоръ, Лахци, Брусникъ, Дихово, Братучино и Крани. Юни.

K. lyrophylla Vis. et Panč. По план. Пелистеръ около Кръстофорския манастиръ и около Сива вода до Битоля. Юни.

K. magnifica Boiss. et Orph. По план. Пелистеръ на височина до 2000 м. и по Братучина планина.

Compositae L.

Bidens L.

B. cernua L. По блатиститѣ и влажни ливади около р. Драгоръ подъ Битоля. Юли—августъ.

B. tripartita L. По влажнитѣ мѣста всѣкждѣ около Битоля. Сравнително съ първия видъ много по-обикновенъ. Юли—августъ.

Doronicum L.

D. cordifolium Sternb. Въ храсталака на хълма Буковски гробища до Битоля. Май.

D. Orphanidis Boiss. Расте по Братучина планина.

D. Orphanidis Boiss. var *oligocephalum* Form. Новъ вариететъ за науката. Расте сѣщо по Братучина планина.

Senecio L.

S. viscosus L. По Братучина планина и въ околноститѣ на селата Кръстофоръ и Маловища.

S. vulgaris L. По обработенитѣ мѣста около Битоля и с. Дихово. Цѣвти цѣло лѣто.

S. rupestris Wk. (*S. montanus* Hre.). Около с. Брусникъ, по план. Пелистеръ и Братучина планина.

S. erucefolius L. Расте въ околноститѣ на Битоля и с. Брусникъ.

S. Jacobaea L. Около Битоля и селата Смолево, Буково, Лахци, Любойна и Крани.

S. erraticus Bert. Въ околноститѣ на Битоля и с. Новаци въ полето. Юли—септември.

S. subalpinus L. По алпийскитѣ части на Пелистеръ и Братучина планина.

Anthemis L.

A. tinctoria L. Покрай пѣтищата, по нивитѣ и лозята около Битоля. Юни.

A. tinctoria L. var. *pallida* DC. Расте по клоноветѣ на пл. Пелистеръ.

A. carpatica Wk. var *cinerea* Panč. По план. Пелистеръ на височина до 2000 м. често.

A. arvensis L. По нивитѣ покрай желѣзната линия подъ Битоля и въ околноститѣ на с. Бу... .

Achillea L.

A. Millefolium L. Покрай пжтищата, по междитѣ и ливадитѣ около Битоля. Юни—септември.

A. collina Becker. Расте въ околноститѣ на с. Кръстофоръ.

A. tanacetifolia All. Около Битоля, по Пелистеръ и Братучина планина

A. odorata Koch. Покрай пжтищата и по междитѣ около Битоля. Юни.

A. crithmifolia W. K. Расте въ околноститѣ на Битоля.

A. nobilis L. Покрай пжтищата и по междитѣ около Битоля. Юни—юли.

A. Neilreichii Kern. Надъ Битоля, Смолево, Буково и Дихово.

A. compacta Willd. По пѣсчливитѣ и сухи мѣста около Битоля. Юни.

Tanacetum L.

T. vulgare L. Покрай пжтищата по междитѣ и необработенитѣ мѣста около Битоля. Юни—августъ.

Matricaria L.

M. Chamomilla L. Покрай пжтищата, по нивитѣ и необработенитѣ мѣста около Битоля. Май—октомври.

M. inodora L. По нивитѣ и необработенитѣ мѣста около р. Драгоръ подъ Битоля. Май—септември.

Chamaemelum Vis.

Ch. trichophyllum Boiss. Расте въ околноститѣ на Битоля.

Artemisia L.

A. vulgaris L. Покрай пжтищата и по междинитѣ около Битоля. Юли—септември.

Helichrysum G.

H. plicatum DC. Въ подножието на пл. Пелистеръ около селата Кръстофоръ, Смолето, Буково, Лахци, Брусникъ, Братучино, Любойна и Сливница. Юли—августъ.

Snaphalium L.

G. uliginosum L. Въ околноститѣ на Битоля, Лахци, Любойна и по Прѣспанското езеро.

G. silvaticum L. По склоновѣтъ на пл. Пелистеръ, надъ с. Магарево. Юли.

Filago L.

F. germanica L. По нивитѣ и пѣсчяливитѣ мѣста около Битоля. Юни—септември.

F. germanica L. *var canescens* Jord. Въ околността на Битоля и с. Брусникъ.

F. gallica L. Расте около с. Смолево, въ подножието на пл. Пелистеръ.

F. arvensis L. По нивитѣ и сухитѣ трѣвисти мѣста около Битоля. Юни.

Erigeron L.

E. acre L. По планината Пелистеръ на височина до 2000 м.

E. canadense L. По необработенитѣ пѣсчяливи мѣста около Битоля. Юли—октомври.

Bellis L.

B. perennis L. Покрай пѣтищата, по ливадитѣ и моравитѣ около Битоля. Мартъ—ноември.

B. silvestris Суг. По план. Пелистеръ, надъ с. Магарево, Кръстофорския и Буковски манастири. Юни—августъ.

Inula L.

I. hirta L. Расте въ околноститѣ на с. Брусникъ, въ подножието на пл. Пелистеръ.

I. germanica L. Покрай пѣтищата и междитѣ на нивитѣ около Битоля и въ околноститѣ на селата Плетваръ, Лахци, Дихово, Любойна и Крани. Юни—юли.

I. ensifolia L. Расте въ подножието на пл. Пелистеръ, около с. Брусникъ.

I. oculus christi L. По планината Пелистеръ на вис. до 1600 м. въ околноститѣ на Битоля и селата Братиндолъ, Кажани, Любойна, Наколецъ и Крани.

I. Britanica L. Въ околноститѣ на Битоля и селата Наколецъ и Плетваръ.

I. scabridula Form. Новъ видъ за науката. Расте близу до с. Брусникъ, въ подножието на пл. Пелистеръ.

Pulicaria G.

P. vulgaris Gaertn. Около Битоля и селата Новаци, Буково, Братиндолъ и Маловища.

P. dysenterica Gaertn. По ямитѣ, блатиститѣ мѣста и покрай водитѣ около Битоля. Юни—августъ.

Eupatorium L.

E. cannabinum L. Покрай водитѣ и траповетѣ около р. Драгоръ подъ Битоля. Юни—септемири.

Tussilago L.

T. Farfara L. По пѣсъчливото корито на Буковската рѣка. Мартъ—априль.

Echinops L.

E. sphaeracephalus L. Покрай пѣтищата и по зидоветѣ на лозята и нивитѣ около Битоля. Юли.

E. sphacracephalus L. var. *albidus* Boiss et Sprun. Въ околноститѣ на Прилѣпъ и с. Плетваръ.

E. microcephalus Sibth. et Sm. Расте въ околноститѣ на Прилѣпъ.

Carlina L.

C. semiamplexicaulis Form. 1890. Новъ видъ за науката. Расте въ подножието на пл. Пелистеръ, около с. Кръстофоръ.

C. semiamplexicaulis Form. var. *angustifolia* Form. Новъ вариететъ. Расте по сухитѣ планини около селата Смолево, Буково и Брусникъ.

C. acanthifolia All. Въ околноститѣ на селата Кръстофоръ, Брусникъ, Маловища и по Братучина планина.

C. corymbosa L. Около селата Наколявъ, Крани и Сливница въ западнитѣ поли на пл. Палистеръ.

Xeranthemum L.

X. annuum L. Въ околноститѣ на Битоля и селата Смолево, Брусникъ, Любойна, Наколецъ, Крани и Сливница.

Lappa Trin.

L. major Gaert. Покрай пѣтищата и по необработенитѣ мѣста около Битоля. Юли—августъ.

Onopordon L.

O. Acanthium L. Покрай пѣтищата и необработенитѣ мѣста около Битоля и селата Новаци. Юни—септември.

O. illyricum L. Расте въ западнитѣ склонове на пл. Пелистеръ около с. Любойна.

Chamaepeuce DC.

Ch. afro DC. Надъ селата Любойна и Крани и при монастира надъ с. Сливница.

Cirsium Ser.

C. lanceolatum Ser. Покрай пжтищата и необработенитѣ мѣста около Битоля и въ околноститѣ на селата Лахци и Братиндолѣ. Юни—септември.

C. Candelabrum Grsb. По план. Пелистерѣ на височина до 1600 м. и около селата Братучино и Любойна.

C. Halácsyi Form. Новѣ видѣ за науката. Расте по подалпийскитѣ и алпийски части на пл. Пелистерѣ.

C. Macedonicum Form. Новѣ видѣ. По водитѣ на р. Черна и при с. Новаци въ полето подѣ Битоля.

C. siculum Spreng. Въ околноститѣ на Битоля и селата Плетварѣ, Новаци, Крани и Сливница.

C. arvense L. По нивитѣ и необработенитѣ мѣста около Битоля и с. Кръстофорѣ. Юли—септември.

Carduus L.

C. acanthoides L. Покрай пжтищата и необработенитѣ мѣста около Битоля и въ околноститѣ на Прилѣлѣ. Юли.

C. rychnocephalus Jacq. Покрай пжтищата и по зидовѣтѣ на ливадитѣ и нивитѣ около с. Буково. Май.

C. thessalus Boiss. et Hldr. Въ околноститѣ на Битоля и селата Новаци, Смолево, Братучино.

Carthamus L.

C. lanatus L. Покрай пжтищата и необр. мѣста около р. Драгорѣ подѣ Битоля. Юни.

Centaurea L.

C. sterilis Stev. Расте въ околноститѣ на с. Плетварѣ.

C. alba L. а) *deusta* Ten. По план. Палистерѣ на височина 850—2000 м. около Битоля и селата Маловица, Любойна, Наколецѣ, Крани и Сливница.

C. Jacea L. Въ околноститѣ на Битоля и селата Новаци, Братиндолѣ и Любойна.

C. Cyanus L. По нивитѣ между житнитѣ растения и покрай пжтищата около Битоля. Май—юли.

C. axillaris Willd. var *angustifolia* Form. Новѣ сортетѣ за науката. Расте по Пелистерѣ и Братучина планина.

C. cilindrocarpa Reichb. По склоновѣтѣ на пл. Пелистерѣ, надѣ с. Магарево Юли.

C. australis Panč. Въ околноститѣ на селата Плетварѣ, Смолево, Дихово, Любойна, Крани и Сливница.

C. diffusa Lam. Расте около с. Плетваръ.

C. brevispina Hausskn. Въ околноститѣ на Маловища, по сѣвернитѣ склонове на пл. Пелистеръ.

C. solonitana Vis. b) *macrantha* Boiss. Около селата Братучино, Любойна, Крани и Сливница.

C. solstitialis L. По нивитѣ и покрай пѣтищата около Битоля и околноститѣ на с. Новаци въ полето при р. Черна.

Crupina Cass.

C. vulgaris Cass. По хълмоветѣ Керимъ-паша и Буковски гробища до Битоля. Май—юли.

Sonchus L.

S. oleraceus L. Покрай пѣтищата и по междитѣ около Битоля. Юни—октомври.

S. asper Vill. По нивитѣ около Битоля при с. Новаци и р. Черна въ полето. Юни—октомври.

Lactuca L.

L. scariola L. По необработенитѣ мѣста около Битоля и селата Плетваръ, Братиндолъ и Любойна. Юни—августъ.

L. saligna L. Въ околноститѣ на Битоля и селата Новаци и Кажани.

L. viminea L. Расте по сѣвернитѣ склонове на пл. Пелистеръ около с. Маловища.

Chondrilla L.

Ch. juncea L. Въ околноститѣ на Битоля и селата Кажани, Маловища, Братучино и Любойна.

Taraxacum Juss.

T. erythrospermum Andv. По трѣвиститѣ мѣста на Буковската рѣка, както и покрай пѣтищата и по ливадитѣ около Битоля. Мартъ.

Crepis L.

C. foetida L. По хълма Керимъ-паша до Битоля и въ околноститѣ на селата Смолево, Брусникъ, Цапари и Маловища. Юни—юли.

C. rhoedifolia MB. Покрай пѣтищата и необработенитѣ мѣста около Битоля. Юли.

C. setosa Hall. По нивитѣ и обработенитѣ мѣста около Битоля. Май—юли.

C. biennis L. Покрай пѣтищата и по зидовѣтъ на лозята около Битоля. Юни—юли.

C. tectorum L. По камениститѣ мѣста, по зидовѣтъ и покрай пѣтищата около Битоля.

Hieracium L.

H. pilosella L. По сухитѣ мѣста около Битоля, въ околноститѣ на селата Смолево, Буково и Маловища, по Пелистеръ и Братучина планина. Юни—септември.

H. pannosum Boiss. По планината Пелистеръ на височина до 1600 м.

H. boreale Fries. Расте по Братучина планина.

H. praealtum Koch. По хълма Керямъ-паша до Битоля. Юни.

Tragopogon L.

T. pratense L. Въ околноститѣ на Битоля и селата Смолево и Братучино.

Picris L.

P. hieracioides L. По низитѣ и покрай пѣтищата около Битоля. Юни—септември.

P. stricta Jord. Расте около с. Буково, въ подножието на планината Пелистеръ.

P. Sprengeriana L. Въ околноститѣ на селата Любойна и Братучино.

Hipchoeris L.

H. radicata L. По планината Пелистеръ около Буковския манастиръ и покрай пѣтищата и междитѣ около р. Драгоръ подъ Битоля. Май—юни.

Ambrosiaceae LK.

Xanthium L.

X. spinosum L. Покрай пѣтищата около Битоля. Августъ—септември.

X. strumarium L. Покрай пѣтищата и по междитѣ около Битоля, въ околността на с. Новаци въ полето и Прѣспанското езеро. Юли—септември.

Campanulaceae Juss.

Campanula L.

C. Trachelium L. Между ливадитѣ около р. Драгоръ подъ Битоля и около рѣката при с. Кръстофоръ. Юни—септември.

C. Trachelium L. var. *parviflora* Form. Новъ вариететъ за науката. Расте около селата Буково, Брусникъ, Дихово и Братучино.

C. rapunculoides L. По междитѣ и нивитѣ около с. Буково. Юни—августъ.

C. bononiensis L. Въ околноститѣ на Битоля и селата Кръстофоръ и Цапари.

C. rotundifolia L. var. *angustifolia* Lamk. По планината Пелистеръ на височина до 1800 м.

C. persicifolia L. По пл. Пелистеръ и Братучина планина на височина до 1800 м.

C. abietina Grsb. Schenk. По планината Пелистеръ, около Буковския манастиръ. Май—юни.

C. Rapunculus L. По ливадитѣ и сухитѣ мѣста около Битоля, въ околноститѣ на селата Смолево и Буково, по планината Пелистеръ на височина до 1600 м. и по Братучина планина. Май—августъ.

C. sphaerotrifx Grsb. Покрай пѣтищата и по междитѣ около р. Драгоръ подъ Битоля.

Specularia Heist.

S. Speculum DC. По нивитѣ между житнитѣ растения около Битоля и по планината Пелистеръ. Май—юли.

Jasione L.

J. Jankae Neily. По хълма Керимъ-паша и лозята около Битоля. Юни—юли.

J. montana L. Въ околноститѣ на Битоля и селата Смолево, Буково, Любойна и Крани.

J. supina Sieber. Расте по Братучина планина.

Bicornes L.

Bruckenthalia Rechb.

B. spiculiflora Salisb. По планината Пелистеръ на височина 1000—2000 м.

Vaccinium L.

V. Myrtillus L. По алпийскитѣ и подалпийски части на пл. Пелистеръ на височина 1500—2000 м.

Oleaceae Lndl.**Ligustrum** L.

L. vulgare L. По междитѣ на лозята, нивитѣ и ливадитѣ около Битоля. Май.

Gentianaceae Juss.**Gentiana** L.

G. lutea L. Subsp. *symphyandra* Murbeck. По планината Пелистеръ, близу до Битоля.

G. pulchella Fries. При с. Новаци и р. Черна въ полето подъ Битоля.

Erythraea Rich.

E. Centaurium Pers. По планината Пелистеръ, по междитѣ на нивитѣ край р. Драгоръ подъ Битоля и въ околността на селата Кръстофоръ, Цапари и Кажани. Юли—септември.

Convolvulaceae Vent.**Calystegia** Br.

C. sepium Br. Расте въ околноститѣ на Битоля и с. Новаци при р. Черна въ полето.

C. silvatica Choix. Около Битоля.

Convolvulus L.

C. Cantabrica L. По сухитѣ безводни мѣста на хълмоветѣ Керимъ-паша и Буковски гробища до Битоля. Юни—юли.

C. hirsutus Stev. По трѣвиститѣ мѣста на хълма Керимъ-паша до Битоля. Юни—юли.

C. arvensis L. По нивитѣ, градинитѣ и покрай пжтищата около Битоля. Юни—октомври.

C. sepium L. По оградитѣ и плетищата около Битоля. Юни—септември.

Cuscuta L.

C. Epithimum Murr. По плетищата около Сива вода до Битоля. Юни—септември.

Borragineae Juss.**Heliotropium** L.

H. suaveolens MB. По пѣсъчливитѣ влажни ливади около р. Драгоръ подъ Битоля. Юли.

H. europaeum L. Около Битоля и Прѣспанското езеро.

Symphytum L.

S. officinale L. Покрай р. Драгоръ подъ Битоля. Юли.

S. tuberosum L. По планината Пелистеръ, надъ с. Магарево. Май—юни.

Anchusa L.

A. officinalis L. Въ околноститѣ на Битоля и селата Плетваръ, Братиндолъ, Маложица, Брагучино, Крани и Сливница. Май—юли.

A. italica Retz. Покрай пѣтищата, по междитѣ и сухитѣ мѣста около Битоля. Май—августъ.

Pulmonaria L.

P. officinalis L. Въ храсталацитѣ около Буковския монастиръ. Май—юни.

P. Obscura L. По влажнитѣ мѣста на ливадитѣ около с. Буково. Априли.

Cerithe L.

C. minor L. По оградитѣ на лозята около Сива вода до Битоля. Май—августъ.

Echium L.

E. italicum L. По сухитѣ безводни мѣста около Битоля и въ околноститѣ на с. Плетваръ.

E. italicum L. var. *altissimum* Jacq. Въ околноститѣ на Битоля и селата Братиндолъ, Цапари, Любойна, Наколерьъ и Крани.

E. vulgare L. Расте около Битоля, Цапари и Кажани.

Onosma L.

O. stellulatum WK. По южната страна на хълма Буковски гробища. Май—юли.

O. stellulatum WK. а) *genuinum* Boiss. Расте въ околноститѣ на с. Брусникъ, въ подножието на планината Пелистеръ.

Lithospermum L.

L. officinale L. По необработенитѣ мѣста около Битоля. Май—юли.

Myosotis L.

M. palustris Wth. По блатиститѣ мѣста около Битоля и с. Кажани. Май—септември.

M. palustris Wth. f. *nitida* Form. Ново видоизмѣнение. Расте по Брагучина планина.

M. silvatica Hffm. По хълма Керимъ-паша до Битоля, Пелистеръ пл. и Братучина планина. Май—юли.

M. hispida Schlecht. По Братучина планина и по пѣсчливитѣ сухи мѣста около Битоля. Май—юли.

M. intermedia Lnk. По сухитѣ и пѣсчливи мѣста около Битоля. Априли—септември.

M. sparsiflora Mik. Между храсталацитѣ около Буковската рѣка. Априли.

Cynoglossum L.

S. officinale L. Въ околноститѣ на Битоля и селата Брусникъ, Цапари, Маловища, Братучино и Любойна.

Asperugo L.

A. procumbens L. По камениститѣ мѣста и развалинитѣ около Битоля. Априли—августъ.

Solanaceae Bartl.

Datura L.

D. Stramonium L. Покрай пѣтищата около Битоля и с. Магарево. Юли—октомври.

Hyoscyamus L.

H. Niger L. По необработенитѣ мѣста около р. Драгоръ подъ Битоля. Май—септември.

Solanum L.

S. Dulcamara L. По сѣнчеститѣ влажни мѣста около р. Драгоръ подъ Битоля. Юни—септември.

S. nigrum L. По обработенитѣ мѣста, покрай пѣтищата и по развалинитѣ около Битоля.

Personatae L.

Verbascum L.

V. phlomoides L. Расте въ околноститѣ на Битоля.

V. pannosum Vts. et Panč. Въ околноститѣ на с. Брусникъ, въ подножието на пл. Пелистеръ.

V. Blattaria L. По междитѣ около р. Драгоръ подъ Битоля. Юни—септември.

V. longifolium DC. Расте по планината Пелистеръ.

V. floccosum WK. Въ околноститѣ на с. Любойна.

V. lychnitis L. По сухитѣ безводни мѣста около Битоля. Юни—септември.

V. glabratum Friv. По Братучина планина.

Scrophularia L.

S. canina L. Покрай пжтищата между лозята и нивитѣ около Битоля, въ околноститѣ на с. Плетваръ и по Братучина планина. Май—августъ.

S. alata Gilib. Около с. Новаци, р. Черна, Битоля, Наколецъ и Крани.

S. Scopolii Hre. Въ траповетѣ около Битоля, при селата Буково, Цапари и Маловища, по планината Пелистеръ на височина до 1600 м. и по Братучина планина. Май—августъ.

Digitalis L.

D. laevigata WK. Расте въ околноститѣ на с. Кръстофоръ, въ подножието на пл. Пелистеръ.

D. lanata Ehrh. По склоноветѣ на пл. Пелистеръ, надъ Кръстофорския манастиръ. Юни—септември.

D. ambigua Murr. По планината Пелистеръ.

D. grandiflora Lam. var. *Macedonica* Form. Новъ вариететъ за науката. Расте по пл. Пелистеръ и въ околноститѣ на Битоля и селата Братучино, Любойна и Сливница.

Gratiola L.

G. officinalis L. По блатиститѣ мѣста и покрай водитѣ около Битоля и селата Новаци, Дихово, Братиндолъ, Любойна и Наколецъ. Юни—септември.

Antirrhinum L.

A. orontium L. По ливадитѣ около с. Буково. Май—августъ.

Linaria Juss.

L. vulgaris L. По склоноветѣ на пл. Пелистеръ, по необработенитѣ мѣста около Битоля и въ околноститѣ на селата Кръстофоръ, Братиндолъ, Цапари, Кажани, Сливница. Юни—октомври.

L. vulgaris L. var. *parviflora* Form. Новъ вариететъ за науката. Расте въ околноститѣ на с. Маловища, въ сѣвернитѣ склонове на пл. Пелистеръ.

L. Genistaefolia L. Въ подножието на пл. Пелистеръ, около с. Брусникъ.

L. Sibthorpiana Boiss. et Hldr. Расте по пл. Пелистеръ.

L. dalmatica L. Покрай пжтищата и по междитѣ около Битоля. Юли—августъ.

L. dalmatica L. var. *macedonica* Grsb. Въ околноститѣ на Битоля и селата Дихово, Смолево, Буково и Брусникъ.

Veronica L.

V. Anagallis L. Покрай водитѣ около Битоля. Май—септември.

V. Beccabuega L. Покрай потоцитѣ около Битоля и по Прѣспанското езеро. Май—септември.

V. Chamaedrys L. Покрай пжтищата и по междитѣ около Битоля. Априли—юни.

V. Chamaedrys L. var. *pilosa* Bth. Расте по Пелистеръ и Братучина планина.

V. arvensis L. Въ околноститѣ на с. Маловища и по Братучина планина.

V. Buxbaumii Ten. По хълма Керимъ-паша до Битоля. Априли.

V. agrestis L. Около желѣзната линия подъ Битоля. Априли—октомври.

V. polita Fries. Около р. Драгоръ подъ Битоля. Априли—октомври.

V. serpyllifolia L. По междитѣ на нивитѣ около р. Драгоръ подъ Битоля. Май—октомври.

V. acinifolia L. По хълма Керимъ-паша и между житнитѣ растения около р. Драгоръ подъ Битоля. Априли—юли.

Eufragia Grsb.

E. latifolia Grsb. По ливадитѣ около с. Буково. Априли—Май.

Odontites Hall.

O. serotina Lam. Расте въ околноститѣ на Битоля.

Eufrasia L.

E. officinalis L. По хълма Керимъ-паша до Битоля, покрай Буковската рѣка, въ околноститѣ на с. Брусникъ и по Братучлна планина. Априли—октомври.

Rhinanthus L.

R. rumelicus Vel. По ливадитѣ около с. Буково. Май.

Pedicularis L.

P. brachyodonta Schloss. et Vikot. По планинскитѣ части на пл. Пелистеръ надъ Битоля.

Orobanchaeae Rich.**Orobanche L.**

O. pumila Koch. По склоноветъ на пл. Пелистеръ, надъ с. Магарево. Юни—юли.

Lathraea L.

L. Squamaria L. Въ храсталацитъ около Буковския монастиръ. Мартъ—май.

Verbenaceae Juss.**Verbena L.**

V. officinalis L. Покрай пѣтищата и по необработенитъ мѣста около Битоля. Юни—октомври.

Labiatae Juss.**Teucrium L.**

T. Scordium L. По влажнитъ и блатисти мѣста около с. Новац и р. Черна подъ Битоля.

T. Chamaedrys L. По пл. Пелистеръ на височина до 1800 м. и по сухитъ мѣста около Битоля.

T. Polium L. Въ околноститъ на Прилѣлъ и с. Плетваръ.

Ajuga L.

A. reptans L. По ливадитъ и трѣвиститъ мѣста около Битоля и с. Буково. Априли—юли.

A. genevensis L. По сухитъ мѣста около с. Буково. Май—августъ.

A. Laxmani L. Надъ Бѣла вода до Плетваръ.

Salvia L.

S. Sclarea L. По пл. Пелистеръ, около с. Магарево. Юни—септември.

S. Aethiopis L. Расте по Братучина планина.

S. silvesiris Auct. По трѣвиститъ мѣста около Битоля. Май—юли.

S. amplexicaulis Richb. Griseb. Покрай пѣтищата около Сива вода до Битоля.

S. Villicaulis Borb. Около Битоля, Плетваръ, Смолево, Дихово, Любойна, Сливница.

Scutellaria L.

S. Columnae All. По план. Пелистеръ, надъ Кръстофорския манастиръ. Юни—юли.

S. albida L. Въ околноститѣ на Битоля и с. Кръстофоръ.

S. galericulata L. Покрай рѣката при с. Кръстофоръ. Юни—септември.

Prunella L.

P. vulgaris L. Въ околноститѣ на Битоля и с. Буково. Юни—септември.

P. grandiflora Jacq. По междитѣ на лозята и нивитѣ около Битоля и по трѣвиститѣ мѣста около Сива вода. Юни—септември.

P. laciniata L. По сухитѣ мѣста около Битоля, по Пелистеръ и Братучина пл. Юни—августъ.

Melitis L.

M. melissophyllum L. Покрай рѣката при с. Кръстофоръ. Май—юли.

Lamium L.

L. bitynicum Benth. Между нивитѣ и лозята около Битоля и с. Буково. Май—августъ.

L. molle Boiss. et Griseb. По пл. Пелистеръ на ви очина до 2566 метра.

L. amplexicaule L. По обработенитѣ и необработени мѣста около Битоля. Априли—октомври.

L. maculatum L. Межѣу храсталацитѣ около Буковската рѣка. Априли—октомври.

L. purpureum L. Покрай пшеницата, по междитѣ и трѣвиститѣ мѣста около Битоля. Цвѣти отъ пролѣтъ до есень.

Galeopsis L.

G. versicolor Curt. Покрай рѣката при с. Кръстофоръ. Юли—септември.

G. tetrahit L. Расте въ околноститѣ на с. Братиндолъ, близу до Битоля.

G. Ladanum L. var. *angustifolium* Ehrh. Въ околноститѣ на Братучино; ново за Македония.

Betonica L.

B. officinalis L. Надъ Битоля и с. Кръстофоръ.

B. Kelleri Fock. Новъ видъ за науката. Расте по план. Пелистеръ.

B. Scardica Grsb. Въ околноститѣ на с. Брусникъ и на пл. Пелистеръ, надъ Кръстофорския манастиръ. Юни—юли.

Stachys L.

S. orientalis Vahl. По лозята и нивитѣ около Сива вода до Битоля. Май—юни.

S. germanica L. Въ околноститѣ на Битоля и селата Плетваръ, Кръстофоръ и Братиндолъ.

S. alpina L. var. *Turcica* Form. Новъ вариететъ за науката. Расте по Пелистеръ и Братучина планина. Вж. Form., Beitr. z. Fl. v. Serb. u. Mac. p. 71.

S. silvatica L. Въ околноститѣ на с. Буково, въ подножието на пл. Пелистеръ.

S. palustris L. По влажнитѣ мѣста около р. Драгоръ подъ Битоля. Юни—септември.

S. angustifolia M. B. Въ околноститѣ на Битоля и селата Смолево, Буково, Любойна, Крани, Сливница.

S. iva Grsb. Расте въ околноститѣ на с. Плетваръ.

S. plumosa Grsb. Около Сива вода до Битоля. Юли—августъ.

Leonurus L.

L. Cardiaca L. По оградитѣ и развалинитѣ около Битоля и въ околноститѣ на селата Лахци и Брусникъ. Юни—септември.

Ballota L.

B. nigra L. Покрай пжтищата и оградитѣ около Битоля. Май—септември.

Marrubium L.

M. peregrinum Jacq. Въ околноститѣ на Битоля и селата Плетваръ, Любойна, Крани. Юли—септември.

M. vulgare L. Расте около Бѣла вода и с. Сливница по западнитѣ склонове на пл. Пелистеръ.

Nepeta L.

N. Cataria L. Въ околноститѣ на Битоля и с. Цапари по сѣвернитѣ доли на пл. Пелистеръ.

Glechoma L.

G. hederacea L. Покрай пжтищата около р. Драгоръ подъ Битоля. Май.

Melissa L.

M. officinalis L. Около с. Буково и покрай рѣката при с. Кръстофоръ. Юни—септември.

Clinopodium L.

C. vulgare L. По оградитѣ на ливадитѣ около р. Драгоръ подъ Битоля. Юли—септември.

Calamintha Mch.

C. silvatica Bromf. Въ околноститѣ на Бѣла вода и Плетваръ.

C. patavina Jacq. Въ околноститѣ на Битоля и селата Плетваръ, Смолево, Буково и Кажани.

C. suaveolens Sm. По коритото на Буковската рѣка и по хълна Керимъ-паша до Битоля. Май—юни. За подр. описъ вж. Boiss., Fl. Or., IV, п. 582.

C. Acinos Bth. По сухитѣ безводни мѣста около Битоля. Май—августъ.

Origanum L.

O. vulgare L. По междитѣ на нивитѣ около с. Кръстофоръ. Юли—септември.

O. vulgare L. var. *latebracteatum* Beck. Расте по пл. Пелистеръ.

O. vulgare L. f. *elongatum* Form. Ново видоизмѣнение за науката. Расте въ околноститѣ на с. Смолево.

O. virens Lk. По пл. Пелистеръ надъ с. Магарево и между лозята около Сива вода до Битоля. Юли—августъ.

Thymus L.

T. serpyllum L. По сухитѣ безводни мѣста около Битоля. Юни—септември.

T. heterotrichus Grsb. Около селата Смолево, Буково, Кръстофоръ и Дихово, по Пелистеръ и Братучина планина.

T. Jankae Čelak. Расте по пл. Пелистеръ надъ Битоля.

T. Marchallianus Willd. По пл. Пелистеръ на височина до 1600 метра.

Mentha L.

M. incana Wild. b) *M. subincana* H. Br. Въ околноститѣ на с. Дихово, въ подножието на пл. Пелистеръ.

M. mollissima Borkn. *subvar. Richteri* Borb. сте около Битоля.

M. mollissima Borkn. var. *Wierzbickiana* Opiz. Въ околноститѣ на Битоля и с. Маловища въ сѣвернитѣ склонове на Пелистеръ планина.

M. Sieberi C. Koch. Около р. Черна и селата Новаци, Буково и Братиндолъ.

M. Sieberi C. Koch. var. *cretica* Portenschland. Въ околноститѣ на с. Маловища.

M. silvestris L. По влажнитѣ мѣста около Битоля. Юли—септември.

M. aquatica L. var. *calaminthifolia* Vis. Въ околноститѣ на с. Братиндолъ

M. pulegium L. По влажнитѣ мѣста около Битоля. Юли—октомври.

M. pulegium L. var. *villicaulis* Borb. Около Битоля и селата Смолево, Буково, Дихово и Любойна.

Lycopus L.

L. europaeus L. По влажнитѣ мѣста около р. Драгоръ подъ Битоля. Юли—септември.

Primulaceae Vent.

Lysimachia L.

L. vulgaris L. По влажнитѣ и блатисти мѣста около Битоля и с. Смолево. Май—юли.

Anagallis L.

A. arvensis L. По междитѣ на нивитѣ около р. Драгоръ подъ Битоля.

Cyclamen L.

C. neapoletanum Ten. Въ лѣсоветѣ около Буковския монастырь и с. Брусникъ. Августъ—ноември.

Primula L.

P. acaulis Jacq. По пл. Пелистеръ, около Буковския монастырь и с. Орѣхово. Мартъ—май.

P. officinalis Jacq. Между хрсталацитѣ на пл. Пелистеръ, около Буковския монастырь.

Plumbagineae Vent.**Armeria W.**

A. rumelica Boiss. По хълма Буковски гробища до Битоля. Юли—августъ.

A. Majellensis Boiss. По план. Пелистеръ на височина до 1800 м., по Братучина планина, около Битоля и селата Плетваръ и Брусникъ. Юли.

Plantagineae Vent.**Plantago L.**

P. major L. Покрай пжтищата и по необработенитѣ мѣста около Битоля. Юни—ноември.

P. lanceolata L. По ливадитѣ, междитѣ и покрай пжтищата около Битоля.

P. lanceolata L. var. *eriophylla* Decaisne. Въ околноститѣ на селата Буково и Кръстофоръ.

P. Bellardii All. Около р. Черна, Битоля и селата Новаци, Смолево и Буково.

P. carinata Schrad. По хълма Керимъ-паша до Битоля, по високитѣ части на пл. Пелистеръ и въ околноститѣ на селата Лахци, Брусникъ и Смолево. Юли—септември.

P. arenaria Wk. По пѣсчливитѣ мѣста около Битоля и въ околноститѣ на селата Смолево, Любойна, Крани и Сливница. Юни—августъ.

Amarantaceae Br.**Amarantus L.**

A. retroflexus L. Въ околноститѣ на Битоля и с. Новаци въ полето.

Polyspermum L.

P. majus A. Br. Въ околноститѣ на Битоля, с. Смолево и Прѣспанското езеро.

Chenopodiaceae Br.**Chenopodium L.**

Ch. Bonus Henricus L. По пл. Пелистеръ на височина до 1800 м.

Ch. murale L. Расте около Прѣспанското езеро.

Ch. Vulvuria L. Въ околноститѣ на Битоля и Прѣспанското езеро.

Ch. Botrys L. Около с. Плетваръ, Прилѣпъ, с. Новаци, р. Черна, Битоля, с. Буково и монастира при с. Сливница.

Atriplex L.

A. laciniata L. По нивитѣ, лозята и покрай пѣтищата около Битоля. Юли.

A. Tatarica L. Покрай зѣдовѣтъ и по междитѣ на лозята около Битоля. Юли.

Salsola L.

S. Kali L. Около р. Черна и с. Новаци въ полето подъ Битоля.

Polygonaceae Lndl.

Rumex L.

R. palustris Smith. Въ околноститѣ на р. Черна, с. Новаци и Прѣспанското езеро.

R. conglomeratus Murr. По ямитѣ и влажнитѣ мѣста около р. Драгоръ подъ Битоля.

R. crispatus L. По влажнитѣ мѣста на лозята около Битоля. Май—септември.

R. Acetosa L. По ливадитѣ и трѣвиститѣ мѣста около Битоля. Май—септември.

R. Acetosella L. По сухитѣ пѣсъчливи мѣста около Битоля. Май—септември.

R. Acetosella L. var. *angiocarpus* Murb. Въ подножието на пл. Пелистеръ и покрай Прѣспанското езеро.

Polygonum L.

P. Persicaria L. По ямитѣ и воднитѣ мѣста около Битоля. Юни—септември.

P. lapathifolium L. Въ околноститѣ на Битоля и с. Братин-долъ.

P. dumetorum L. Въ околноститѣ на Битоля и с. Дихово.

P. aviculare L. По хълма Керимъ-паша до Битоля. Юни—августъ.

Santalaceae Br.

Thesium L.

T. ramosum L. По хълма Керимъ-паша и по нивитѣ около Битоля. Май.

Aristolochiae E.**Aristolochia L.**

A. Clematitis L. Покрай лозята около Сива вода до Битоля. Май—септември.

Euphorbiaceae Juss.**Euphorbia L.**

E. stricta L. По пл. Пелистеръ около Буховския манастиръ въ околноститѣ на Битоля и селата Брусникъ, Братучино и Любойна.

E. Gerardiana Jacq. Расте въ околноститѣ на с. Плетваръ.

E. Cyparissias L. Около Битоля и селата Маловища и Кажани.

E. Esula L. Въ околноститѣ на Битоля.

E. virgata Wk. Въ храсталацитѣ около Сива вода до Битоля. Априли.

E. rupestris Friv, Надъ селата Любойна и Крани.

Urticaceae E.**Urtica L.**

U. urens L. По необработенитѣ мѣста около р. Драгоръ подъ Битоля. Май—октомври.

U. dioica L. По необработенитѣ мѣста около Битоля. Юни—октомври.

Ulmaceae Mirb.**Ulmus L.**

U. campestris Sm. var. *nuda* Koch. По пл. Пелистеръ, около Кръстофорския манастиръ. Февруари.

U. campestris Sm. var. *suberosa* Koch. По междитѣ на лозята и нивитѣ около Битоля и селата Буково и Кръстофоръ. Февруари.

Cupuliferae Rich.**Fagus L.**

F. silvatica L. По пл. Пелистеръ, около Буховския манастиръ и надъ с. Магарево. Априли.

Quercus L.

Q. Cerris L. Около Кръстофорския манастиръ, по пл. Пелистеръ. Май.

Q. conferta Kit. Около Кръстофорския манастиръ, по план. Пелистеръ.

Carpinus L.

C. Betulus L. По пл. Пелистеръ, около Кръстофорския и Буховския манастиръ. Априли—май.

Corylus L.

C. Avellana L. По пл. Пелистеръ, около Кръстофорския и Буковски манастиръ. Януари—мартъ.

Populus L.

P. nigra L. По пл. Пелистеръ, надъ с. Магарево. Мартъ.

Salix L.

S. fragilis L. По междитъ около Битоля и с. Буково. Мартъ—априли.

S. incana Sm. По ливадитъ около с. Буково. Мартъ.

S. rosmarinifolia L. Около Буковската рѣка. Мартъ.

Betulaceae Brl.

Alnus G.

A. glutinosa G. Покрай рѣката около селата Буково и Кръстофоръ. Мартъ.

Coniferae L.

Pinus L.

P. peuce Grsb. По склоноветъ на план. Пелистеръ на височина до 1700 м.

Juniperus L.

J. Oxycedrus L. По пл. Пелистеръ, около Кръстофорския манастиръ. Май.

Monocotyledoneae.

Butomaceae Lndl.

Butomus L.

B. umbellatus L. Въ околноститъ на Битоля и селата Новаци и Братиндолъ.

Alismaceae Rich.**Alisma L.**

A. Plantago L. Покрай водитѣ, блатиститѣ мѣста и ямитѣ около Битоля. Юни—септември.

Potamogetoneae Dmrt.**Potamogeton L.**

P. natans L. Расте при р. Черна въ полето подѣ Битоля.

P. crispus L. При р. Черна и около Битоля твърдѣ често.

Orchideae L.**Orchis Br.**

O. Morio L. Покрай ливадитѣ около с. Буково. Априли—юни.

O. laxiflora Lam. По ливадитѣ около Буковския манастирѣ и около Битоля. Май—юни.

Satyrium L.

S. hirsutum L. По хълма Буковски гробища до Битоля. Юни.

Irideae Br.**Iris L.**

I. Pseudoacorus L. По блатата въ полето подѣ Битоля. Май—юли.

Crocus L.

C. Veluchensis Herb. Въ храсталацитѣ около Буковския манастирѣ. Мартъ.

Liliaceae DC.**Asphodelus L.**

A. albus Willd. Въ подалпийскитѣ части на Пелистерѣ и Братучина планина.

Lilium L.

L. Martagon L. По пл. Пелистерѣ, надѣ с. Магарево. Юни—юли.

Gagea Slsb.

G. stenopetala Reichb. По нивитѣ и лозята около Битоля и по коритото на Буковската рѣка. Мартъ—априли.

Ornithogalum L.

O. montanum Cyr. (*O. Nyssanum* Petrovič). По нивитѣ и лозята около Битоля. Мартъ—априли.

O. refractum Kit. По нивитѣ, лозята и покрай пжтищата около Битоля. Мартъ—априли.

O. Umbellatum L. По склоноветѣ на пл. Пелистеръ, надъ с. Буково. Априли—юни.

O. tenuifolium Guss. По пл. Пелистеръ; за Македония новъ видъ.

Scilla L.

S. Bifolia L. По междитѣ и лозята около Битоля, по трѣвиститѣ мѣста около Буковската рѣка и по хрсталацитѣ около Буковския манастиръ. Мартъ—май.

S. autumnalis L. По пл. Пелистеръ, около Магаревската рѣка и по хълмоветѣ надъ Битоля.

Muscari Tourn.

M. tenuiflorum Tsch. По ливадитѣ около с. Буково и по лозята около Битоля. Май—юни.

M. neglectum Guss. По нивитѣ, лозята и междитѣ около Битоля. Мартъ—май.

Allium L.

A. sibiricum W. По пл. Пелистеръ на височина до 1800 м., за Македония новъ видъ.

A. flavum L. По пл. Пелистеръ, въ долината на магаревската рѣка. Юли—августъ.

A. flavum L. b) *minus* Boiss. По планината Пелистеръ на височина до 2000 м.

A. scorodoprasum L. По лозята около Битоля. Май—юни.

A. sphaerocephalum L. По хълма Буковски гробища до Битоля, по склоноветѣ на пл. Пелистеръ на височина до 1400 м. и въ околноститѣ на селата Братучино, Любойна и Крани.

Colchicaceae DC.**Colchicum L.**

C. autumnale L. По ливадитѣ около Битоля, Августъ—октомври.

Juncaceae Fr.**Juncus (L.) DC.**

J. effusus L. Въ околноститѣ на Битоля и с. Смолево въ подножието на пл. Пелистеръ.

J. conglomeratus L. Расте по Прѣспанското езеро.

J. glaucus Ehrh. По влажнитѣ мѣста около Битоля. Юни—августъ.

J. compressus Jacq. По ливадитѣ около с. Буково. Май—юни.

J. lamprocarpus Ehrh. Въ околноститѣ на Битоля, с. Буково и по Прѣспанското езеро. Юли—септември.

J. buffonius L. По ливадитѣ около с. Буково и по Прѣспанското езеро твърдѣ често. Май—септември.

Luzula DC.

L. Forsteri DC. Въ храсталацитѣ и по влажнитѣ мѣста покрай желѣзната линия подъ Битоля. Мартъ—май.

Aroideae Juss.**Arum L.**

A. maculatum L. По оградитѣ, ливадитѣ и трѣвиститѣ мѣста около Битоля. Априли—май.

A. italicum Mill. Въ околноститѣ на селата Брусникъ и Маловища.

Thyphaceae DC.**Sparganium L.**

S. ramossum L. Около р. Черна, с. Новаци и Прѣспанското езеро.

Cyperaceae DC.**Carex L.**

C. leporina L. var. *argyroglochin* Hornem. По пл. Пелистеръ на височина до 2000 м.

C. hirta L. По ливадитѣ около Битоля и с. Буково. Априли—май.

C. disticha Huds. По коритото на Буковската рѣка и по ливадитѣ около Битоля. Юни.

Scirpus L.

S. lacustris L. По водитѣ на р. Черна въ полето подъ Битоля и по Прѣспанското езеро твърдѣ често.

S. maritimus L. По водитѣ и блатиститѣ мѣста около с. Новаци и р. Черна.

S. Holoschoenus L. γ) *australis* Koch. Въ околноститѣ на Битоля и селата Буково и Братиндолъ.

Heleocharis R. Br.

H. palustris Br. По потоцитѣ около Сива вода и ливадитѣ около Битоля. Май—юни.

H. acicularis R. Br. По Прѣспанското езеро твърдѣ често и по блатата около р. Драгоръ подъ Битоля.

Cyperus L.

C. longus L. По воднитѣ ливади около Битоля и р. Черна. Юни—септември.

Gramineae Juss.

Sorghum P.

S. halepense P. Въ околноститѣ на Битоля и с. Новаци.

Chrysopogon Trin.

Ch. Gryllus Trin. Въ околноститѣ на селата Смолево, Буково, Братучино и Любойна.

Andropogon L.

A. ischaemum L. Въ околноститѣ на Битоля, Крани и Сливница.

Setaria P. B.

S. glauca P. B. Покрай пѣтищата, нивитѣ, ливадитѣ и междитѣ около Битоля. Юни—септември.

S. verticillata P. B. По лозята, междитѣ и покрай пѣтищата около Битоля. Юли—октомври.

Echinochloa P. B.

E. crus galli P. B. var. *submutica* Neill. Около с. Новаци, р. Черна, Битоля и селата Кръстофоръ, Любойна и Наколецъ.

Panicum L.

P. sanguinale L. Покрай пѣтищата, по междитѣ и по трѣвиститѣ мѣста около Битоля. Юни—септември.

P. Grus Galli L. По пѣсьчливитѣ и влажни мѣста около Битоля. Юли—октомври.

Tragus Hall.

T. racemosus Hall. По сухитѣ пѣсчливи мѣста около Битоля. Юни—октомври.

Cynodon Rich.

C. Dactylon Pers. По пѣсчливитѣ безводни мѣста около Битоля. Юли—септември.

Beckmannia Host.

B. erucaeformis Host. По ливадитѣ около р. Драгоръ, покрай р. Черна и въ околноститѣ на Битоля и с. Буково. Май—юни.

Anthoxanthum L.

A. odoratum L. По ливадитѣ около Битоля и с. Буково. Априли—май.

Phalaris L.

Ph. Minor Retz. По влажнитѣ ливади около р. Драгоръ подъ Битоля. Априли—августъ.

Phleum L.

Ph. Pratense L. По трѣвиститѣ мѣста около Битоля. Юни—августъ.

Ph. serrulatum Boiss. По ливадитѣ около Битоля. Май—юни.

Ph. graecum Boiss. et Hldr. По пл. Целистеръ, около Кръстофорския и Буковския манастири.

Ph. tenue Schrad. По воднитѣ ливади и влажнитѣ мѣста около Битоля и с. Буково. Юни.

Alopecurus L.

A. agrestis L. По нивитѣ и пѣсчливитѣ мѣста около Битоля. Май—юли.

A. utriculatus Pers. По влажнитѣ и блатисти ливади около Битоля и с. Буково. Априли—май.

A. geniculatus L. Сѣщо по влажнитѣ и блатисти ливади около Битоля и с. Буково. Май—августъ.

A. fulvus Sm. Расте по Прѣспанското езеро.

A. pratensis L. По ливадитѣ около р. Драгоръ подъ Битоля. Май—юни.

Cynosurus L.

C. cristatus L. По ливадитѣ около Битоля. Май—юни.

C. echinatus L. По пѣсчливото корито на Буковската рѣка, по междитѣ около Битоля и по пл. Пелистеръ. Май—юли.

Calamagrostis Roth.

C. epigeios Roth. (*C. georgica* СК.). По междитѣ на лозята около Битоля. Юли—августъ.

C. silvatica DC. По пл. Пелистеръ на височина до 2000 м. и по Братучина планина.

Agrostis L.

A. alba L. По сухитѣ мѣста на пл. Пелистеръ около Кръстофорския манастиръ и покрай желѣзната линия подъ Битоля. Юни—септември.

A. vulgaris With. По хълма Керимъ-паша до Битоля, по пл. Пелистеръ на височина до 2000 м. и по Братучина планина, Юни—септември.

A. canina L. По ливадитѣ и трѣвиститѣ мѣста около Битоля. Май—юни.

A. Byzantina Boiss. По хълма Буковски гробища до Битоля. Юни.

Milium L.

M. vernale M. B. По ливадитѣ около Битоля и с. Буково. Априли—юни.

Deschampsia P. B.

D. caespitosa L. По ливадитѣ около Битоля. Юни—августъ.

Aira L.

A. capillaris Host. По пѣсьчливитѣ мѣста около Битоля и въ околноститѣ на селата Буково и Кръстофоръ. Априли—май.

A. scoparia Adam. Новъ видъ за науката, намѣренъ отъ Job. Расте около желѣзната линия подъ Битоля. Май—юни.

Holcus L.

H. lanatus L. По ливадитѣ и покрай пѣтищата около Битоля. Май—августъ.

Avena L.

A. barbata Brot. По трѣвиститѣ мѣста и по междитѣ на лозята около Битоля. Май—юни.

Trisetum Pers.

T. flavescens P. B. По ливадитѣ около р. Драгоръ подъ Битоля. Май—августъ.

Koeleria Pers.

K. gracilis Pers. Расте въ сѣвернитѣ склонове на пл. Пелистеръ, около селата Маловища и Кажани.

K. cristata Pers. По планина Пелистеръ, около Кръстофорския манастиръ. Юни.

K. grandiflora Bertol. По хълма Керимъ-паша до Битоля. Юни.

Melica L.

M. ciliata L. По сухитъ безводни мѣста около Битоля. Май—юли.

M. uniflora Retz По пл. Пелистеръ, въ коритото на Буковската рѣка. Май—юли.

Dactylis L.

D. glomerata L. Покрай пѣтищата, по междитъ и по ливадитъ около Битоля. Май—септември.

D. Hispanica Roth. По нивитъ около с. Буково и по ливадитъ около Битоля. Май—юни.

Vulpia Gm.

V. myurus Gm По пѣсчливитъ мѣста около Битоля и въ околноститъ на селата Буково, Маловища и Братучино. Май—юли.

Bromus L.

B. erectus Huds. По ливадитъ около р. Драгоръ и по хълма Керимъ-паша до Битоля.

B. tectorum L. Въ околноститъ на Битоля и селата Смолево, Кръстофоръ и Кажани. Май—августъ.

B. sterilis L. По ливадитъ, по междитъ и покрай зиоветъ около Битоля. Май—августъ.

B. squarrosus L. Въ околноститъ на селата Маловища и Братучино и по нивитъ около Кръстофорския манастиръ. Май—юли.

B. mollis L. Въ околноститъ на Битоля и селата Дихово и Брусникъ. Май—юли.

B. racemosus L. По ливадитъ и покрай пѣтищата около Битоля. Априли—юни.

B. arvensis L. Въ околноститъ на Битоля и селата Плетваръ, Дихово, Братиндолъ и Любойна.

B. patulus МК. Около Битоля и селата Брусникъ и Кажани.

Festuca L.

F. ovina L. По ливадитъ около с. Буково. Априль—юли.

F. ovina L. var. *vulgaris* Koch. Расте по Братучина планина.

F. ovina L. var. *Pančičiana* Hack. По Братучина планина.

F. ovina L. var. *sulcata* Hack. По Братучина планина.

F. ovina L. var. *valesiaca* Koch. Въ околноститѣ на селата Плетварь, Брусникъ и Дихово.

F. ciliata Pers. Покрай желѣзната линия подъ Битоля. Май.

F. spadicea L. По план. Пелистеръ на височина до 1800 м.

Glyceria Br.

G. spectabilis M. K. По прѣспанското езеро.

G. plicata Fries. По воднитѣ и блатисти ливади около Битоля. Май.

G. fluitans R. Br. По прѣспанското езеро.

Briza L.

B. media L. По план. Пелистеръ, надъ Кръстофорския манастиръ и въ коритото на Магаревската рѣка. Юни.

Eragrostis PB.

E. megastachya Link. Въ околноститѣ на Битоля и с. Дихово въ подножието на пл. Пелистеръ.

Poa L.

P. nemoralis L. По план. Пелистеръ надъ Кръстофорския манастиръ и въ околноститѣ на Битоля и с. Кръстофоръ. Юли—октомври.

P. compressa L. По план. Пелистеръ около Кръстофоръ манастиръ и по ливадитѣ около р. Драгоръ подъ Битоля. Юни—септември.

P. pumila Host. Расте по Пелистеръ и Братучина планина.

P. alpina L. По Пелистеръ и Братучина планина на височина до 2000 м.

P. bulbosa L. Въ околноститѣ на Битоля, Плетварь, Смолево, Братиндолъ и по план. Пелистеръ на височина до 1800 м. Априль—Юни.

P. annua L. Покрай пѣтищата и междитѣ около Битоля и по Братучина планина. Май—юни.

P. attica Boiss. et. Hekr. По ливадитѣ около Битоля. Априль—юни.

Elymus L.

S. crinitus Schreb. По план. Пелистеръ по хълма Керимъ-паша, въ околноститѣ на Битоля, Брусникъ, Кажани, Маловища и манастира при Сливница. Май—юли.

Hordeum L.

H. bulbosum L. По междитѣ и покрай пѣтищата около Битоля. Май—юни.

H. murinum L. Въ околноститѣ на Битоля и селата Новаци и Кръстофоръ. Май—августъ.

Secale L.

S. montanum Guss. Покрай пѣтищата и по междитѣ около Сива-вода до Битоля. Май.

Aegilops L.

Ae. ovata L. По план. Пелистеръ, около Кръстофорския манастиръ. Май—юли.

Ae. triaristata Willd. По план. Пелистеръ около Кръстофорския манастиръ и по хълма Буковски гробища до Битоля. Май—юни.

Ae. triuncialis L. По сухитѣ безводни мѣста около Битоля. Май—юли.

Triticum L.

T. repens L. По ливадитѣ около р. Драгоръ подъ Битоля. Юни.

T. villosum MB. По план. Пелистеръ около Кръстофорския манастиръ и по хълма Буковски гробища до Битоля. Май—юни.

Brachipodium PB.

B. pinnatum PB. По необработенитѣ безводни мѣста около Битоля. Май—юли.

B. silvaticum R. S. По план. Пелистеръ, около Кръстофорския манастиръ.

Lolium L.

L. temulentum L. По междитѣ и по нивитѣ между житнитѣ растения около Битоля и въ околноститѣ на с. Наколець. Май—августъ.

L. perenne L. Въ околноститѣ на Битоля и селата Смолево, Кръстофоръ и Маловища, Май—октомври.

Cryptogamae vasculares.**Equisetum DC.****Equisetum L.**

E. arvense L. По влажнитѣ ниви и ливади въ полето подъ Битоля.

E. arvense L. а) *nemorosum* All. Въ околноститѣ на Битоля, с. Братиндолъ и Прѣспанското езеро.

E. ramosissimum Desf. Покрай брѣговетѣ на Буковската рѣка.

Aspidium Sw.

A. aculeatum Sw. По планината Пелистеръ, надъ с. Магарево.

A. Lonchitis Sw. По Пелистеръ и Братучина планина.

A. lobatum Sw. По план. Пелистеръ.

A. filix mas Swartz. var. *crenatum* Milde. По план. Пелистеръ на височина до 1800 м. и по Братучина планина.

A. filix mas Swartz. var. *dentatum* Form. Новъ вариететъ. Расте по план. Пелистеръ на височина до 1800 м. и по Братучина планина.

Petris L.

P. aquilina L. По план. Пелистеръ надъ 1600 м. и по Братучина планина.

Asplenium L.

A. Trichomanes L. Расте по план. Пелистеръ близу до Битоля.

A. Adiantum nigrum L. var. *serpentine* Tausch. Въ околноститѣ на с. Буково.

Cystopteris Bern.

C. fragilis Bernh. По план. Пелистеръ, около с. Буково.

Polypodium L.

P. vulgare L. По план. Пелистеръ, надъ селата Магарево и Буково.